



## ГАРЧИГ

### МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

- |      |   |  |      |
|------|---|--|------|
| 456. | Монгол Улсын Их Хурлын тухай<br>хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай |  | 1866 |
|------|---|--|------|

### МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

- |      |   |           |      |
|------|---|-----------|------|
| 457. | Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын<br>хорооны бүрэлдэхүүний тухай                 | Дугаар 03 | 1867 |
| 458. | Монгол Улсын Их Хурлын гишүүдийн<br>бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх тухай       | Дугаар 04 | 1868 |
| 459. | Байнгын хорооны даргыг<br>сонгох тухай  | Дугаар 05 | 1868 |
| 460. | Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын<br>хороодын бүрэлдэхүүний тухай                | Дугаар 06 | 1869 |
| 461. | Төрийн байгуулалтын байнгын<br>хорооны бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт<br>оруулах тухай | Дугаар 07 | 1872 |
| 462. | Зарим Байнгын хорооны дарга<br>нарыг сонгох тухай                             | Дугаар 08 | 1873 |

### МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

- |      |  |            |      |
|------|--|------------|------|
| 463. | Биржийн зохицуулах зөвлөлийн гишүүдийг<br>томилох, дүрэм, журам батлах тухай | Дугаар 188 | 1873 |
| 464. | Ой тэмдэглэх тухай   | Дугаар 196 | 1883 |
| 465. | Журамд өөрчлөлт оруулах тухай  | Дугаар 197 | 1885 |
| 466. | Журам батлах тухай   | Дугаар 201 | 1886 |



## МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2012 оны 08 дугаар  
сарын 01-ний өдөр

Улаанбаатар  
хот

### МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

**1 дүгээр зүйл.** Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй:

#### **1/19 дүгээр зүйлийн 19.3.4 дэх заалт:**

“19.3.4.Өргөдлийн,”

#### **2/19 дүгээр зүйлийн 19.4 дэх хэсэг:**

“19.4.Өргөдлийн байнгын хороо нь энэ хуулийн 19.2-т заасан нийтлэг бүрэн эрхээс гадна дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

19.4.1.Улсын Их Хурал, түүний Байнгын болон дэд, түр хороо, тэдгээрийн удирдлага, гишүүнд ирүүлсэн өргөдлийг судлах, шийдвэрлэх;

19.4.2.өргөдөл гаргагч, гэрч, шинжээчийг сонсох, холбогдох албан тушаалтнаас тайлбар авах.”

#### **3/20 дугаар зүйлийн 20.4 дэх хэсэг:**

#### **“20.4.Өргөдлийн байнгын хороо:**

20.4.1.иргэд, байгууллагаас Улсын Их Хурал, түүний Байнгын болон дэд, түр хороо, тэдгээрийн удирдлага, гишүүнд ирүүлсэн өргөдлийг судлах, шийдвэрлэх асуудал.”

**2 дугаар зүйл.** Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1.11 дэх заалтын “Улсын Их Хурлын дарга,” гэсний дараа “Өргөдлийн байнгын хороо,” гэж нэмсүгэй.

**3 дугаар зүйл.** Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.7.5 дахь хэсгийн “20.5.6-д” гэснийг “20.6.6-д” гэж, 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсгийн “17-21” гэснийг “10-19” гэж, “хоёроос” гэснийг “гурваас” гэж, 19 дүгээр зүйлийн 19.3.4-19.3.7 дахь заалтын дугаарыг “19.3.5-19.3.8” гэж, 20 дугаар зүйлийн 20.4-20.12 дахь хэсгийн дугаарыг “20.5-20.13” гэж тус тус өөрчилсүгэй.



**4 дүгээр зүйл.**Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1.3 дахь заалт, мөн зүйлийн 24.6 дахь хэсгийн “, Өргөдөл, гомдлын” гэснийг хассугай.

**5 дугаар зүйл.**Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.2.10 дахь заалт, 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсэг, 24 дүгээр зүйлийн 24.3.10 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцугай.

**6 дугаар зүйл.**Энэ хуулийг 2012 оны 8 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**З.ЭНХБОЛД**

## **МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 07 дугаар  
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 03

Улаанбаатар  
хот

### **Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын хорооны бүрэлдэхүүний тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.3 дахь заалт, 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Их Хурлын Төрийн байгуулалтын байнгын хороог дараах бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулсугай:

- 1.Норовын Алтанхуяг
- 2.Агыпарын Бакей
- 3.Жалбасүрэнгийн Батзандан
- 4.Дашдэмбэрэлийн Бат-Эрдэнэ
- 5.Мигэйдоржийн Батчимэг
- 6.Догсомын Батцогт
- 7.Намдагийн Батцэрэг
- 8.Сангажавын Баярцогт
- 9.Раднаагийн Бурмаа
- 10.Раднаасүмбэрэлийн Гончигдорж
- 11.Батсүхийн Наранхүү
- 12.Салдангийн Одонтуяа
- 13.Чимэдийн Сайханбилэг
- 14.Мишигийн Сономпил
- 15.Шаравдоржийн Түвдэндорж



- 16. Хишигдэмбэрэлийн Тэмүүжин
- 17. Логийн Цог
- 18. Дондогдоржийн Эрдэнэбат

2. Энэ тогтоолыг 2012 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**3.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 08 дугаар  
сарын 01-ны өдөр

Дугаар 04

Улаанбаатар  
хот

**Монгол Улсын Их Хурлын гишүүдийн  
бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх тухай**

2012 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдөр явуулсан Монгол Улсын Их Хурлын ээлжит сонгуулийн дүн, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.1 дэх заалт, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүнээр сонгогдсон Октябрийн Баасанхүү, Цэрэндашийн Цолмон нарын бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**3.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 08 дугаар  
сарын 01-ны өдөр

Дугаар 05

Улаанбаатар  
хот

**Байнгын хорооны даргыг сонгох тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.3, 22.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.2 дахь хэсэг, санал хураалтын дүнг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны даргаар Улсын Их Хурлын гишүүн Агипарын Бакейг сонгосугай.



2.Энэ тогтоолыг 2012 оны 8 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**З.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 08 дугаар  
сарын 07-ны өдөр

Дугаар 06

Улаанбаатар  
хот

**Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын  
хороодын бүрэлдэхүүний тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.3 дахь заалт, 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын хороодыг дараах бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулсугай:

**1/Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хороо:**

- 1.Ринчиннямын Амаржаргал
- 2.Халтмаагийн Баттулга
- 3.Мигэддоржийн Батчимэг
- 4.Дашдэмбэрэлийн Бат-Эрдэнэ
- 5.Цэвэлмаагийн Баярсайхан
- 6.Лувсанвандангийн Болд
- 7.Баярбаатарын Болор
- 8.Дашдондогийн Ганбат
- 9.Батхүүгийн Гарамгайбаатар
- 10.Раднаасүмбэрэлийн Гончигдорж
- 11.Санжаасүрэнгийн Оюун
- 12.Мишигийн Сономпил
- 13.Чүлтэмийн Улаан
- 14.Логийн Цог
- 15.Цэрэндашийн Цолмон
- 16.Зандаахүүгийн Энхболд

**2/Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хороо:**

- 1.Октябрийн Баасанхүү
- 2.Агипарын Бакей



- 3.Гарьдхүүгийн Баярсайхан
- 4.Лувсанвандангийн Болд
- 5.Хаянгаагийн Болорчулуун
- 6.Батхүүгийн Гарамгайбаатар
- 7.Самбуугийн Дэмбэрэл
- 8.Мөнхчулууны Зоригт
- 9.Батсүхийн Наранхүү
- 10.Цэдэвдамбын Оюунгэрэл
- 11.Ядамсүрэнгийн Санжмятав
- 12.Мишигийн Сономпил
- 13.Дэндэвийн Тэрбишдагва
- 14.Цэрэндашийн Цолмон
- 15.Дондогдоржийн Эрдэнэбат
- 16.Лувсангийн Эрдэнэчимэг

**3/Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын хороо:**

- 1.Ринчиннямын Амаржаргал
- 2.Агипарын Бакей
- 3.Зангадын Баянсэлэнгэ
- 4.Гарьдхүүгийн Баярсайхан
- 5.Цэвэлмаагийн Баярсайхан
- 6.Сайнхүүгийн Ганбаатар
- 7.Лувсаньямын Гантөмөр
- 8.Цэрэнпилийн Даваасүрэн
- 9.Самбуугийн Дэмбэрэл
- 10.Салдангийн Одонтуяа
- 11.Санжаасүрэнгийн Оюун
- 12.Цэдэвдамбын Оюунгэрэл
- 13.Ядамсүрэнгийн Санжмятав
- 14.Гантөмөрийн Уянга
- 15.Содномзундуйн Эрдэнэ
- 16.Лувсангийн Эрдэнэчимэг

**4/Өргөдлийн байнгын хороо:**

- 1.Жалбасүрэнгийн Батзандан
- 2.Намдагийн Батцэрэг
- 3.Мигэддоржийн Батчимэг
- 4.Зангадын Баянсэлэнгэ
- 5.Гарьдхүүгийн Баярсайхан
- 6.Баярбаатарын Болор
- 7.Раднаагийн Бурмаа
- 8.Даваажавын Ганхуяг



9. Мөнхчулууны Зоригт
10. Салдангийн Одонтуяа
11. Шаравдоржийн Түвдэндорж
12. Хишигдэмбэрэлийн Тэмүүжин
13. Дэндэвийн Тэрбишдагва
14. Содномзундуйн Эрдэнэ

**5/Төсвийн байнгын хороо:**

1. Ринчиннямын Амаржаргал
2. Октябрийн Баасанхүү
3. Нямжавын Батбаяр
4. Сангажавын Баярцогт
5. Баярбаатарын Болор
6. Сайнхүүгийн Ганбаатар
7. Лувсанн्याмын Гантөмөр
8. Даваажавын Ганхуяг
9. Цэрэнпилийн Даваасүрэн
10. Мөнхчулууны Зоригт
11. Батсүхийн Наранхүү
12. Санжаасүрэнгийн Оюун
13. Ядамсүрэнгийн Санжмятав
14. Чүлтэмийн Улаан
15. Дондогдоржийн Эрдэнэбат
16. Лувсангийн Эрдэнэчимэг

**6/Хууль зүйн байнгын хороо:**

1. Октябрийн Баасанхүү
2. Жалбасүрэнгийн Батзандан
3. Халтмаагийн Баттулга
4. Догсомын Батцогт
5. Зангадын Баянсэлэнгэ
6. Сангажавын Баярцогт
7. Лувсанвандангийн Болд
8. Раднаагийн Бурмаа
9. Дашдондогийн Ганбат
10. Раднаасүмбэрэлийн Гончигдорж
11. Чимэдийн Сайханбилэг
12. Шаравдоржийн Түвдэндорж
13. Хишигдэмбэрэлийн Тэмүүжин
14. Логийн Цог
15. Зандаахүүгийн Энхболд
16. Содномзундуйн Эрдэнэ



**7/Эдийн засгийн байнгын хороо:**

- 1.Нямжавын Батбаяр
- 2.Халтмаагийн Баттулга
- 3.Догсомын Батцогт
- 4.Дашдэмбэрэлийн Бат-Эрдэнэ
- 5.Цэвэлмаагийн Баярсайхан
- 6.Хаянгаагийн Болорчулуун
- 7.Дашдондогийн Ганбат
- 8.Лувсаннъямын Гантөмөр
- 9.Даваажавын Ганхуяг
- 10.Батхүүгийн Гарамгайбаатар
- 11.Цэрэнпилийн Даваасүрэн
- 12.Самбуугийн Дэмбэрэл
- 13.Салдангийн Одонтуяа
- 14.Цэдэвдамбын Оюунгэрэл
- 15.Дэндэвийн Тэрбишдагва
- 16.Гантөмөрийн Уянга

2.Энэ тогтоолыг 2012 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**3.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 08 дугаар  
сарын 07-ны өдөр

Дугаар 07

Улаанбаатар  
хот

**Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны  
бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.7 дахь заалт, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3 дахь хэсэг, Улсын Их Хурал дахь Ардчилсан Намын бүлгийн саналыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Улсын Их Хурлын гишүүн Салдангийн Одонтуяаг Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж, Улсын Их Хурлын гишүүн Нямжавын Батбаярыг Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны гишүүнээр баталсугай.





2.Энэ тогтоолыг 2012 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**З.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 08 дугаар  
сарын 07-ны өдөр

Дугаар 08

Улаанбаатар  
хот

**Зарим Байнгын хорооны дарга  
нарыг сонгох тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.3, 22.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны даргаар Улсын Их Хурлын гишүүн Цэрэндашийн Цолмон, Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооны даргаар Улсын Их Хурлын гишүүн Гарьдхүүгийн Баярсайхан, Төсвийн байнгын хорооны даргаар Улсын Их Хурлын гишүүн Цэрэнпилийн Даваасүрэн, Эдийн засгийн байнгын хорооны даргаар Улсын Их Хурлын гишүүн Батхүүгийн Гарамгайбаатар нарыг тус тус сонгосугай.

2.Энэ тогтоолыг 2012 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

**З.ЭНХБОЛД**

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 5 дугаар  
сарын 30-ны өдөр

Дугаар 188

Улаанбаатар  
хот

**Биржийн зохицуулах зөвлөлийн гишүүдийг  
томиллох, дүрэм, журам батлах тухай**

Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 8.3, 8.6-д заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:



1. Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн зохицуулах зөвлөлийн гишүүдийг 1 дүгээр хавсралт ёсоор томилж, зөвлөлийн дүрмийг 2 дугаар, үйл ажиллагааны журмыг 3 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2. Засгийн газрын 2011 оны 235 дугаар тогтоолоор байгуулсан хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн бирж байгуулах бэлтгэл хангах, сургалт зохион байгуулах, хууль сурталчлах чиг үүрэг бүхий нэгжийг 2012 оны 6 дугаар сарын 1-ний өдрөөс Биржийн зохицуулах зөвлөлийн ажлын алба болгон өөрчлөн зохион байгуулахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Т.Бадамжунайд даалгаж, тус албаны орон тооны дээд хязгаарыг 15 байхаар тогтоосугай.

3. Биржийн зохицуулах зөвлөл, түүний ажлын албаны 2012 оны үйл ажиллагаанд шаардагдах зардлыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын төсвийн багцаас гаргаж, 2013 оноос холбогдох зардлыг улсын төсвийн төсөлд тусган санхүүжүүлэх арга хэмжээ авахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Т.Бадамжунай, Сангийн сайд Д.Хаянхярваа нарт даалгасугай.

4. “Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн бирж байгуулах бэлтгэл хангах зарим арга хэмжээний тухай” Засгийн газрын 2011 оны 7 дугаар сарын 20-ны өдрийн 235 дугаар тогтоолын 2, 3 дугаар зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ЕРӨНХИЙ САЙД**

**С.БАТБОЛД**

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,  
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД**

**Т.БАДАМЖУНАЙ**

Засгийн газрын 2012 оны 188 дугаар  
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

**ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ БАРАА, ТҮҮХИЙ ЭДИЙН  
БИРЖИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД**

-Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн дэд сайд П.Баянмөнх;

-Сангийн яамны Санхүү, эдийн засгийн бодлогын газрын дарга Б.Батбаяр;

-Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын яамны Зам, тээврийн бодлогын газрын дарга Д.Наранпүрэв;



-Санхүүгийн зохицуулах хорооны Эрсдэлийн үнэлгээ, судалгаа, санхүүгийн шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний газрын дарга И.Цэрэн-Онолт (зөвшилцсөнөөр);

-Санхүүгийн зохицуулах хорооны Үнэт цаасны газрын дарга Б.Саруул (зөвшилцсөнөөр);

-Стандартчилал, хэмжил зүйн газрын Стандартчилал, техникийн зохицуулалтын хэлтсийн дарга Б.Гэрэл;

-Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын Бизнес, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих газрын дарга Ж.Оюунчимэг (тохиролцсоноор);

-Монголын хөдөө аж ахуйн хоршоологчдын холбооны дэд тэргүүн Д.Батмөнх (тохиролцсоноор);

-Монголын ноос, ноолуурын холбооны дэд ерөнхийлөгч Г.Ёндонсамбуу (тохиролцсоноор);

-Монголын тариаланчид, гурил үйлдвэрлэгчдийн холбооны Удирдах зөвлөлийн гишүүн Ш.Шинэбаяр (тохиролцсоноор);

-Монголын түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэгчдийн холбооны дэд тэргүүн Б.Баярмаа (тохиролцсоноор);

-Монголын ноос, ноолуур бэлтгэн нийлүүлэгчдийн холбооны Удирдах зөвлөлийн гишүүн О.Баттөр (тохиролцсоноор);

-Монголын үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн холбооны Удирдах зөвлөлийн дарга Д.Цогтбаяр (тохиролцсоноор).

Засгийн газрын 2012 оны 188 дугаар  
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

## ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ, ТҮҮХИЙ ЭДИЙН БИРЖИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү дүрмийн зорилго нь Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 8.1-д заасан биржийн зохицуулах зөвлөлийн зохион байгуулалт, чиг үүрэг, ажиллах зарчмыг тодорхойлоход оршино.



1.2. Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн зохицуулах зөвлөл (цаашид “зохицуулах зөвлөл” гэх) нь үйл ажиллагаандаа хууль дээдлэх, хараат бус, бие даасан, нээлттэй, ил тод байх үндсэн зарчмыг баримтална.

Хоёр. Зохицуулах зөвлөлийн чиг үүрэг

2.1. Зохицуулах зөвлөл нь Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 5.2, 8.5-д зааснаас гадна дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

2.1.1. хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн бирж (цаашид “бирж” гэх)-ийн үйл ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох санал боловсруулах;

2.1.2. биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчийн үйл ажиллагаатай холбоотой ирүүлсэн санал, хүсэлтийг судалж шийдвэрлэх;

2.1.3. биржээр арилжих бараа, түүхий эдийн жагсаалт, бараа, түүхий эдийг коджуулах асуудлаар санал боловсруулах;

2.1.4. биржийн арилжааны зах зээлд оролцогч этгээдийн үйл ажиллагааг дүгнэх шалгуур үзүүлэлт тогтоох.

Гурав. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүн,  
тэдгээрийг томилох, чөлөөлөх

3.1. Зохицуулах зөвлөлийн гишүүдийг хөдөө аж ахуй, худалдааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын санал болгосноор Засгийн газар 3 жилийн хугацаагаар томилж, чөлөөлөх бөгөөд улируулан томилж болно.

3.2. Зохицуулах зөвлөлийн даргаар төрийн захиргааны байгууллагын төлөөлөл бүхий зөвлөлийн гишүүнийг гишүүдийн олонхийн саналаар 3 жилийн хугацаагаар сонгоно.

3.3. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүнийг дараахь үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө чөлөөлж болно:

3.3.1. биеийн эрүүл мэндийн байдлаас шалтгаалан зөвлөлийн гишүүний үүргээ гүйцэтгэх боломжгүй болсон;

3.3.2. үүрэгт ажлаа хангалтгүй биелүүлсэн;



3.3.3. төлөөллөө хэрэгжүүлэх чадамжгүй болсон;

3.3.4. гэмт хэрэг үйлдсэнийг нь тогтоосон шүүхийн тогтоол хүчин төгөлдөр болсон;

3.3.5. ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн;

3.3.6. зохицуулах зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшүүлсэн байгууллага өөрчлөх, эгүүлэн татах хүсэлт гаргасан.

Дөрөв. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүний бүрэн эрх

4.1. Зохицуулах зөвлөлийн гишүүн дараахь бүрэн эрхтэй:

4.1.1. зохицуулах зөвлөлийн хурлаар асуудал хэлэлцүүлэх, санал гаргах;

4.1.2. биржийн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлаар зөвлөмж, дүгнэлтийн төсөл боловсруулах;

4.1.3. зохицуулах зөвлөлийн чиг үүрэгт хамаарах тодорхой асуудлыг хариуцан ажиллаж, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн болон холбогдох бусад асуудлын талаар зөвлөлийн хуралд мэдээлэх;

4.1.4. зохицуулах зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;

4.1.5. зохицуулах зөвлөлийн чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар зохицуулах зөвлөлийн ажлын алба, бирж, биржийн арилжаанд оролцогч, биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчоос судалгаа, баримт материал гаргуулан авах.

4.2. Зохицуулах зөвлөлийн дарга энэхүү дүрмийн 4.1-д зааснаас гадна дараахь бүрэн эрхтэй:

4.2.1. зохицуулах зөвлөлийн хурлыг товлох, удирдан явуулах, хурлын шийдвэрт гарын үсэг зурж албажуулах;

4.2.2. зохицуулах зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтэд тавих хяналтыг зөвлөлийн гишүүдэд хувиарлан хариуцуулах, биелэлтэд хяналт тавих;

4.2.3. зохицуулах зөвлөлийн үйл ажиллагааны тайланг жил бүрийн эцэст Засгийн газарт оруулах.



## Тав. Ажлын алба

5.1. Зохицуулах зөвлөлд чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд нь туслах, зөвлөлийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх, хурлын бэлтгэлийг хангах, хурлаас гарсан шийдвэрийг холбогдох этгээдэд хүргүүлж, гүйцэтгэлд хяналт тавих, үр дүнг нэгтгэн дүгнэж зөвлөлийн хуралд оруулах асуудлыг ажлын алба эрхлэн гүйцэтгэнэ.

5.2. Ажлын алба нь тэмдэг, тогтоосон загвараар үйлдсэн албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэнэ. Ажлын алба эрхлэх ажлынхаа онцлогийг илэрхийлсэн бэлгэдэлтэй байж болно.

5.3. Ажлын албаны даргыг хөдөө аж ахуй, худалдааны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн томилж, албаны үйл ажиллагаанд мөрдөх дүрэм, журмыг батална.

5.4. Ажлын албаны дарга дараахь эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

5.4.1. ажлын албаны болон зохицуулах зөвлөлийн төсвийг захиран зарцуулах;

5.4.2. ажлын албаны хүний нөөцийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх, ажилтнуудыг хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу томилох, чөлөөлөх, тэдгээрт цалин, урамшуулал олгох;

5.4.3. эрх хэмжээнийхээ хүрээнд тушаал гаргах.

5.5. Ажлын алба нь бодлого зохицуулалтын, захиргааны гэсэн зохион байгуулалтын нэгжтэй байна.

5.6. Бодлого зохицуулалтын нэгж нь зохицуулах зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх бирж, биржийн арилжааны зах зээлтэй холбогдсон баримт бичгийн төсөл, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээтэй холбоотой асуудлыг боловсруулах, биржийн тухай хууль тогтоомж болон зохицуулах зөвлөлийн шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, гүйцэтгэлд нь хяналт тавих асуудлыг хариуцна.

5.7. Захиргааны нэгж нь зохицуулах зөвлөлийн хурал, биржийн тухай хууль тогтоомж болон зохицуулах зөвлөлийн шийдвэрийг сурталчлах, биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчдод зориулсан сургалтыг төлөвлөн зохион байгуулах, байгууллагын хүний нөөц, дотоод мэдээлэл, хамтын ажиллагаа, бичиг хэрэг, архив, дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүтэй холбоотой асуудлыг хариуцна.



5.8. Ажлын алба нь мэргэшсэн зөвлөх баг ажиллуулж болно.

5.9. Ажлын алба нь биржийн арилжааны зах зээлтэй холбоотой төрийн байгууллага, бирж, биржийн арилжаанд болон арилжааны зах зээлд оролцогчдыг төлөөлсөн төрийн бус байгууллагатай хамтарч ажиллана.

Зургаа. Зохицуулах зөвлөлөөс бирж болон бусад  
байгууллагатай харилцах

6.1. Бирж нь арилжаа болон арилжааны төлбөр тооцооны үйл ажиллагааны мэдээллийг арилжаа явагдсан өдөр бүр, шаардлагатай тохиолдолд тухай бүр зохицуулах зөвлөлийн ажлын албанд хүргүүлнэ.

6.2. Төрийн байгууллага биржийн арилжааны зах зээлийн харилцааг зохицуулах асуудлаар эрх зүйн баримт бичиг боловсруулахдаа зохицуулах зөвлөлийн саналыг албан ёсоор авсан байна.

6.3. Зохицуулах зөвлөл, түүний ажлын алба нь биржийн арилжаанд оролцогчийн тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой асуудлаар Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран ажиллана. Санхүүгийн зохицуулах хороо биржийн арилжаанд оролцох тусгай зөвшөөрөл олгосон этгээдийн мэдээллийг улирал бүр, тусгай зөвшөөрлийн хугацаа сунгасан, эсхүл тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн болон хүчингүй болгосон тохиолдол бүрт холбогдох шийдвэрийг ажлын 5 хоногт багтаан зохицуулах зөвлөлийн ажлын албанд хүргүүлнэ.

6.4. Бирж болон биржийн арилжааны зах зээлд оролцогч этгээд нь үндсэн үйл ажиллагааны тайлан мэдээг улирал бүр зохицуулах зөвлөлийн ажлын албанд хүргүүлж байна.

6.5. Дараахь байгууллагууд дор дурдсан тайлан мэдээг хагас, бүтэн жилээр гарган зохицуулах зөвлөлийн ажлын албанд тайлагнана. Ажлын алба нь тайлан мэдээг нэгтгэн зохицуулах зөвлөлд танилцуулна. Ажлын алба зохицуулах зөвлөлийн тогтоол, зөвлөмж, дүгнэлтийг биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчдод хүргүүлж ажиллана:

6.5.1. аймаг, нийслэлийн мал эмнэлэг, үржлийн байгууллага нь биржээр арилжих бараа, түүхий эдийн гарал үүслийг тодорхойлсон тухай баримт;

6.5.2. гаалийн төв байгууллага болон Худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын тухай хуульд заасан экспортын барааны гарал үүслийг гэрчлэх эрх бүхий байгууллага нь экспортод гаргасан хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн тухай мэдээ;



6.5.3. аймаг, нийслэлийн үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь бараа, түүхий эдийг агуулахад хадгалсан, анхан шатны тордолт хийсэн тухай мэдээ;

6.5.4. аймаг, нийслэлийн тээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь биржээр арилжих бараа, түүхий эдийг тээвэрлэсэн тухай мэдээ;

6.5.5. аймаг, нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын байгууллага нь биржээр арилжих бараа, түүхий эдэд мэргэжлийн хяналтын дүгнэлт гаргасан тухай мэдээ баримт;

6.5.6. стандартчилал, хэмжил зүйн байгууллага нь хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн шинээр тогтоосон болон шинэчилсэн стандарт, итгэмжлэгдсэн агуулах, лаборатори, түүний тоног төхөөрөмжийн тухай мэдээ;

6.5.7. улсын бүртгэлийн байгууллага нь хөдөө аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа хоршоо, тэдгээрийг төлөөлсөн төрийн бус байгууллагын судалгаа;

6.5.8. биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчдыг төлөөлсөн төрийн бус байгууллага нь гишүүдийн судалгаа.

Долоо. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүн,  
ажлын албанд хориглох зүйл

7.1. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүн, ажлын албаны удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалтанд Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараахь үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

7.1.1. зохицуулах зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлыг бэлтгэх явцад биржийн арилжааны үнэ ханшид сөргөөр нөлөөлж болох мэдээллийг шийдвэр гарахаас өмнө олон нийтэд тараах;

7.1.2. биржийн арилжаанд оролцогчийн арилжааны нууцыг агуулсан мэдээ, мэдээллийг хувийн ашиг сонирхолд ашиглах, бусдад давуу байдал олгох зорилгоор задруулах;

7.1.3. биржийн арилжааны зуучлагч (брокер)-тай үгсэн хуйвалдаж биржийн арилжааг шударга бусаар явуулах.





Засгийн газрын 2012 оны 188 дугаар  
тогтоолын 3 дугаар хавсралт

**ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ БАРАА, ТҮҮХИЙ ЭДИЙН БИРЖИЙН  
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн зохицуулах зөвлөл (цаашид “зохицуулах зөвлөл” гэх) чиг үүргээ хэрэгжүүлэхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.

1.2. Зохицуулах зөвлөлийн үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хурал байх бөгөөд хурлаас тогтоол, зөвлөмж, дүгнэлт гаргана.

Хоёр. Хурлын дэг

2.1. Зохицуулах зөвлөл сард нэгээс доошгүй удаа хуралдана. Хурлыг зөвлөлийн дарга даргалах бөгөөд түүний түр эзгүйд төрийн захиргааны байгууллагын төлөөлөл бүхий аль нэг гишүүн даргална.

2.2. Шаардлагатай тохиолдолд ээлжит бус хурлыг зохицуулах зөвлөлийн дарга зарлан хуралдуулж болно. Гишүүдийн олонхийн бичгээр гаргасан саналаар ээлжит бус хурлыг зөвлөлийн дарга зарлан хуралдуулна.

2.3. Хурлын товыг хурал болохоос 3-аас доошгүй хоногийн өмнө гишүүдэд мэдэгдэж, хэлэлцэх асуудлын жагсаалт, холбогдох бичиг баримтыг хүргүүлсэн байна.

2.4. Гишүүн бүр нэг саналын эрхтэй.

2.5. Хурал нийт гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь оролцсоноор хүчин төгөлдөр болно.

2.6. Асуудлыг хуралд оролцсон гишүүдийн дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.

2.7. Хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хуралд биеэр оролцох боломжгүй гишүүн хурал эхлэхээс өмнө саналаа бичгээр хүргүүлж болно. Энэ тохиолдолд түүнийг хуралд оролцсонд тооцно.

2.8. Хуралд зохицуулах зөвлөлийн ажлын албаны дарга заавал оролцох бөгөөд биржийн холбогдох албан тушаалтан, бусад этгээдийг оролцуулж болно.



2.9. Хурлын тэмдэглэлийг зохицуулах зөвлөлийн ажлын албаны ажилтан хөтөлнө.

2.10. Хурлын тэмдэглэл нь дэлгэрэнгүй болон хураангуй гэсэн хоёр хэлбэртэй байна. Хурлын тэмдэглэл хөтлөгч нь хурлын явц, хуралд оролцогчдын хэлсэн үг, гаргасан саналыг дэлгэрэнгүй үнэн зөв, бүрэн гүйцэд тусгасан байна. Хурлын дэлгэрэнгүй тэмдэглэлд хурлаар хэлэлцсэн асуудлын жагсаалт, гишүүдийн ирц (тоо, хувь, хурлаас хоцорсон болон хуралд оролцоогүй гишүүний нэр, шалтгаан), хуралд оролцсон бусад хүний албан тушаал, нэрсийг хавсаргана. Дэлгэрэнгүй тэмдэглэлийг ажлын 5 өдөрт багтаан албажуулна.

2.11. Хурлын явцын талаархи хураангуй тэмдэглэлд хэлэлцсэн асуудлын нэр, түүнийг танилцуулсан хүний нэр, албан тушаал, уг асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн тухай тусгана. Хураангуй тэмдэглэлийг ажлын 2 өдөрт багтаан албажуулна.

2.12. Хурлын дэлгэрэнгүй болон хураангуй тэмдэглэлд хурлыг даргалагч болон зохицуулах зөвлөлийн ажлын албаны дарга гарын үсэг зурна.

2.13. Хурлаар хэлэлцэгдэж байгаа асуудал нь зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүн, тэдгээрийн гэр бүл, төрөл садан, нэгдмэл ашиг сонирхолтой этгээдийн эрхэлж байгаа үйл ажиллагаатай холбоотой бол дарга болон тухайн гишүүн хурал эхлэхээс өмнө энэ тухай мэдэгдэж, уг асуудлыг хэлэлцэх, шийдвэр гаргах явцад оролцохгүй.

#### Гурав. Ажлын алба

3.1. Зохицуулах зөвлөлийн ажлын алба дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1. зохицуулах зөвлөлийн хурлын бэлтгэлийг хангах, зөвлөлийн даргатай тохирсны үндсэн дээр хурлын товыг зарлах, хурал зохион байгуулах, тэмдэглэл хөтлөх;

3.1.2. хурлаас гарсан шийдвэрийг холбогдох албан тушаалтан, байгууллагад хүргүүлэх, гүйцэтгэлд нь хяналт тавих, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах, тайлагнах;

3.1.3. зохицуулах зөвлөлд шаардлагатай тайлан, мэдээ, статистик тоо баримт, лавлагааг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авах;



3.1.4. зохицуулах зөвлөлд ирүүлсэн өргөдөл гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авч зөвлөл, эсхүл зөвлөлийн даргад танилцуулж шийдвэрлүүлэх;

3.1.5. зохицуулах зөвлөлийн гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх.

Дөрөв. Биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт

4.1. Зохицуулах зөвлөл нь хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журмын хүрээнд биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчдын үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг холбогдох эрх бүхий байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

Тав. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүдэд олгох урамшуулал

5.1. Зохицуулах зөвлөлийн дарга, гишүүнд тэдгээрийн хуралд оролцсон байдлыг харгалзан урамшуулал олгож болох бөгөөд түүний хэмжээ, олгох журмыг хөдөө аж ахуй, худалдааны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

## МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2012 оны 6 дугаар  
сарын 5-ны өдөр

Дугаар 196

Улаанбаатар  
хот

### Ой тэмдэглэх тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2012 оны 4 дүгээр зарлиг, Засгийн газрын 2010 оны 172 дугаар тогтоолоор баталсан “Түүхэн үйл явдлын ой, тэмдэглэлт өдрийг тэмдэглэх, гавьяат үйлстнийг алдаршуулах, дурсгалыг нь мөнхжүүлэх журам”, Шинжлэх ухааны академийн саналыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Эзэн богд Чингис хаан-Тэмүүжиний мэндэлсний 850 жилийн ойг 2012 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр ёслон тэмдэглэсүгэй.

2. Ойн арга хэмжээг зохион байгуулах комиссын бүрэлдэхүүнийг 1 дүгээр, ойн арга хэмжээний төсвийг 2 дугаар хавсралт ёсоор баталж, ойн арга хэмжээнд шаардагдах 270.0 (хоёр зуун далан) сая төгрөгийг Засгийн газрын нөөц сангаас гаргахыг Сангийн сайд Д.Хаянхярваад зөвшөөрсүгэй.



3. Эзэн богд Чингис хаан-Тэмүүжиний мэндэлсний 850 жилийн ойд бэлтгэх, тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлан хэрэгжүүлэхийг Зохион байгуулах комисст даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ЕРӨНХИЙ САЙД**

**С.БАТБОЛД**

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ,  
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД**

**Ё.ОТГОНБАЯР**

**САНГИЙН САЙД**

**Д.ХАЯНХЯРВАА**

Засгийн газрын 2012 оны 196 дугаар  
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

**ЭЗЭН БОГД ЧИНГИС ХААН-ТЭМҮҮЖИНИЙ МЭНДЭЛСНИЙ  
850 ЖИЛИЙН ОЙН АРГА ХЭМЖЭЭГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ  
КОМИССЫН БҮРЭЛДЭХҮҮН**

<b>Дарга</b>	-Монгол Улсын Ерөнхий сайд
<b>Дэд дарга</b>	-Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд
<b>Гишүүд:</b>	-Сангийн сайд; -Батлан хамгаалахын сайд; -Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд; -Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд; -Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын дарга (тохиролцсоноор); -Нийслэлийн Засаг дарга; -Хэнтий аймгийн Засаг дарга; -Хэнтий аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга; -Үндэсний хөгжил, шинэтгэлийн хорооны дарга; -Шинжлэх ухааны академийн Ерөнхийлөгч; -Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевизийн ерөнхий захирал; -Төрийн ёслолын албаны дарга.
<b>Нарийн бичгийн дарга</b>	-Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дэд дарга.



**Засгийн газрын 2012 оны 196 дугаар  
тогтоолын 2 дугаар хавсралт**

**ОЙН АРГА ХЭМЖЭЭГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ  
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨСӨВ**

№	Үйл ажиллагаа	Төсөв (сая.төг)	Хугацаа (он, сар)	Хариуцах байгууллага
1	Эзэн богд Чингис хаан-Тэмүүжиний мэндэлсний 850 жилийн ойд зориулж олон улсын эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулах	30.0	2012 XI-XII	Шинжлэх ухааны академи, Түүхийн хүрээлэн
2	850 жилийн ойд зориулсан хүндэтгэлийн концерт	50.0	2012 XII	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам
3	Монголын түүх, Чингис хааны холбогдолтой телевизийн цуврал нэвтрүүлэг бэлтгэж сурталчлах	20.0	2012 Y-XII	Ойг зохион байгуулах комисс, Монголын үндэсний олон нийтийн радио, телевиз
4	Хэнтий аймгийн нутаг дэвсгэрт байгаа Чингис хааны холбогдолтой түүх, соёлын зарим дурсгал (Сэрвэн хаалганы бичээс, Аваргын балгас)-ыг сэргээн засварлах	70.0	2012.YIII -2013.YI	Соёлын өвийн төв, Археологийн хүрээлэн, Хэнтий аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
5	Хэнтий аймагт байгуулах Чингис хааны дурсгалын цогцолборын зураг, төслийн ажил	100.0	2012 YI-XI	Ойг зохион байгуулах комисс
Нийт дүн:		270.0		

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 6 дугаар  
сарын 5-ны өдөр

Дугаар 197

Улаанбаатар  
хот

Журамд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2012 оны 4 дүгээр зарлигийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас **ТОГТООХ** нь:

Засгийн газрын 2010 оны 172 дугаар тогтоолоор баталсан “Түүхэн үйл явдлын ой, тэмдэглэлт өдрийг тэмдэглэх, гавьяат үйлстнийг алдаршуулах, дурсгалыг нь мөнхжүүлэх журам”-ын 2.1.2 дахь заалтыг дараахь байдлаар өөрчлөн найруулсугай:



“2.1.2. Эзэн богд Чингис хаан-Тэмүүжиний мэндэлсний ой “Монгол бахархлын өдөр”-ийг жил бүр өвлийн тэргүүн сарын шинийн нэгний өдөр;”

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ЕРӨНХИЙ САЙД**

**С.БАТБОЛД**

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ,  
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД**

**Ё.ОТГОНБАЯР**

## **МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ**

2012 оны 6 дугаар  
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 201

Улаанбаатар  
хот

### **Журам батлах тухай**

Улсын Их Хурлын 2010 оны 39, 2011 оны 53, 57 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. ““Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг үндэсний аж ахуйн нэгжүүдэд худалдах, иргэдэд хувьцаа эзэмшүүлэх, иргэдийн хувьцааг Засгийн газар худалдан авах үйл ажиллагааг зохицуулах журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. ““Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг иргэдэд эзэмшүүлэх, аж ахуйн нэгжид худалдахтай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай” Засгийн газрын 2012 оны 4 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 116 дугаар тогтоолын 1 дүгээр зүйлд дараахь агуулга бүхий 1.4 дэх заалт нэмсүгэй:

“1.4 Энэ тогтоолын 1.3-т заасны дагуу хасч тооцсон хувьцааны төлбөрийг “Үнэт цаасны төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК дахь хувьцааны төлбөр хүлээн авах тусгай дансанд төлсөн иргэнд “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг буцаан эзэмшүүлэх”.

3. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан ““Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааны тухай” Засгийн газрын 2012 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн 181 дүгээр тогтоолын 5 дугаар зүйлд “төвлөрүүлж” гэсний дараа “Сангийн сайдын зөвшөөрснөөр захиран зарцуулахыг” гэснийг “Сангийн сайд болон Төрийн өмчийн хорооны зөвшөөрлөөр шилжүүлэхийг” гэж өөрчилсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН  
ЕРӨНХИЙ САЙД**

**С.БАТБОЛД**

**САНГИЙН САЙД**

**Д.ХАЯНХЯРВАА**

Засгийн газрын 2012 оны 201 дүгээр  
тогтоолын хавсралт

**“ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ” ХК-ИЙН ХУВЬЦААГ ҮНДЭСНИЙ  
АЖ АХУЙН НЭГЖҮҮДЭД ХУДАЛДАХ, ИРГЭДЭД ХУВЬЦАА  
ЭЗЭМШҮҮЛЭХ, ИРГЭДИЙН ХУВЬЦААГ ЗАСГИЙН ГАЗАР  
ХУДАЛДАН АВАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг (цаашид “хувьцаа” гэх) үндэсний аж ахуйн нэгжүүдэд худалдах, иргэдэд хувьцаа эзэмшүүлэх, иргэдийн хувьцааг Засгийн газар худалдан авахтай холбогдсон харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

Хоёр. “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг үндэсний  
аж ахуйн нэгжүүдэд худалдах

2.1. “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн нийт хувьцааны 10 хүртэлх хувийг дараахь шалгуурыг хангасан компани, нөхөрлөл, хоршоонд нэрлэсэн үнээр нь худалдана:

2.1.1. 2010 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр болон түүнээс өмнө байгуулагдаж улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн;

2.1.2. анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэлийг тогтоосон журам, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу хөтөлсөн;

2.1.3. санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагааны тайлан тэнцэл гаргасан;

2.1.4. гадаадын хөрөнгө оруулалт нь 25 хувиас хэтрээгүй;

2.1.5. төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоогүй;

2.1.6. Татварын ерөнхий хуулийн 7.3, 7.4-т заасан улсын болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх татварын аль нэгийг нэгээс дээш удаа төлсөн;

2.1.7. татан буугдаагүй, улсын бүртгэлд бүртгэлтэй байгаа.

2.2. Энэ журмын 2.1.1-2.1.7-д заасан шалгуурыг хангасан хувьцаа худалдан авах эрх бүхий аж ахуйн нэгжийн нэрсийн жагсаалтыг Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар болон Татварын ерөнхий газар хамтран гаргаж, улсын хэмжээнд нэгдсэн мэдээллийн сан үүсгэн Татварын ерөнхий газарт хадгална.



2.3. Татварын ерөнхий газар хувьцаа худалдан авах шалгуурыг хангасан аж ахуйн нэгжийн нийт тоо өөрчлөгдсөн тухай бүрт “Үнэт цаасны төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК (цаашид “ҮЦТТТХТ” ХХК гэх), Сангийн яаманд хүргүүлнэ.

2.4. Улсын Их Хурлын 2010 оны 39 дүгээр тогтоолын “1.2.б”-д заасны дагуу нэг аж ахуйн нэгжид нэрлэсэн үнээр санал болгон худалдах хувьцааны тооны дээд хэмжээг тогтоохдоо “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн нийт хувьцааны 10 хувьтай тэнцэх хувьцааны тоог энэ журмын 2.2-т заасны дагуу хувьцаа худалдан авах эрх бүхий үндэсний аж ахуйн нэгжийн тоонд хувааж гаргана.

2.5. Аж ахуйн нэгж нь хувьцаа худалдан авах төлбөрийг “ҮЦТТТХТ” ХХК дахь 3603005 дугаарын дансанд шилжүүлнэ.

2.6. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь энэ журмын 2.5-д заасан төлбөрийг тус компанид байршиж байгаа Төрийн өмчийн хорооны “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааны төлбөр хүлээн авах тусгай дансанд бүртгэнэ.

2.7. Худалдан авах хувьцааны төлбөрөө 2012 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс өмнө төлсөн аж ахуйн нэгжид уг хувьцааг худалдана.

2.8. Энэ журмын 2.7-д заасан хугацаа дууссаны дараа аж ахуйн нэгжүүдийн худалдан авсан нийт хувьцааны тоо “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн нийт хувьцааны 10 хувьд хүрээгүй тохиолдолд худалдагдаагүй үлдсэн хувьцааг энэ журмын 2.2-т заасан жагсаалтад орсон нийт аж ахуйн нэгжийн тоонд хуваах замаар нэг аж ахуйн нэгжийн нэмж худалдан авах хувьцааны тоог тогтоож, хувьцаа худалдах үйл ажиллагааг дахин нэг удаа Засгийн газрын шийдвэрээр сунгаж болно.

2.9. Татварын ерөнхий газар “ҮЦТТТХТ” ХХК-тай хамтран дараахь мэдээллийг олон нийтэд мэдээлнэ:

2.9.1. “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааг нэрлэсэн үнээр нь худалдан авах эрх бүхий үндэсний аж ахуйн нэгжийн нэр;

2.9.2. энэ журмын 2.5-д заасан дансны дугаар, дан эзэмшигчийн нэр, гүйлгээний зориулалт;

2.9.3. нэг аж ахуйн нэгжийн худалдан авах хувьцааны дээд хэмжээ;

2.9.4. хувьцаа худалдан авахтай холбоотой бусад мэдээлэл.





2.10. Энэ журмын 2.2-т заасан жагсаалтад орсон хувьцаа худалдан авах эрх бүхий аж ахуйн нэгж нь хувьцаа худалдан авах захиалгыг харьяалагдах татварын албанд бичгээр гаргана.

2.11. Татварын ерөнхий газар аж ахуйн нэгжийн хувьцаа худалдан авах захиалгыг нэгтгэж, энэхүү нэгдсэн захиалгыг долоо хоногийн Даваа, Пүрэв гаригт “ҮЦТТТХТ” ХХК-д хүргүүлж байна.

2.12. Захиалга өгсөн аж ахуйн нэгж худалдан авах хувьцааны төлбөрийг энэ журмын 2.5-д заасан дансанд мөн 2.7-д заасан хугацаанаас өмнө төлнө. Төлбөрийн баримтад аж ахуйн нэгжийн нэр болон улсын бүртгэлийн дугаар, гүйлгээний зориулалтыг ““Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцааны төлбөр” гэж заавал бичнэ.

2.13. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь энэ журмын 2.5-д заасан тусгай дансны орлогын гүйлгээний мэдээллийг 7 хоногийн Даваа, Пүрэв гаригт Татварын ерөнхий газар, Сангийн яам, Төрийн өмчийн хороонд албан бичгээр болон цахим хэлбэрээр тус тус хүргүүлж байна.

2.14. Татварын ерөнхий газар нь аж ахуйн нэгжийн өгсөн энэ журмын 2.11-д заасан хувьцааны захиалга болон “ҮЦТТТХТ” ХХК-иас ирүүлсэн орлогын гүйлгээний мэдээллийг тулгаж, зөрчил илэрсэн тохиолдолд холбогдох аж ахуйн нэгжид хандан уг зөрчлийг арилгуулсны үндсэн дээр “ҮЦТТТХТ” ХХК-д ажлын 2 хоногийн дотор эргэж мэдэгдэнэ.

2.15. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь энэ журмын 2.13-т заасан дансны орлогын гүйлгээний болон 2.14-т заасны дагуу тулгаж шалгасан мэдээлэлд үндэслэн Төрийн өмчийн хорооны нэр дээрх “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцаанаас худалдагдсан хувьцааг хасч, төлбөр төлсөн аж ахуйн нэгжийн нэр дээр уг хувьцааг ажлын 7 хоногийн дотор бүртгэнэ.

2.16. Хувьцаа худалдан авах шалгуур хангасан үндэсний аж ахуйн нэгж нь үйлчлүүлэх брокерын компанийг сонгон үнэт цаасны данс нээлгэсэн байвал зохино.

2.17. Хувьцаа худалдан авах, үнэт цаасны данс нээлгэх, брокерын компаниар болон бусад санхүүгийн байгууллагаар үйлчлүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг аж ахуйн нэгж өөрөө бүрэн хариуцна.

Гурав. Иргэн бүрт “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн хувьцаа эзэмшүүлэх

3.1. Хувьцаа эзэмших эрх бүхий иргэний нэрсийн жагсаалтыг Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар гаргаж “ҮЦТТТХТ” ХХК-д бичгээр болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.



3.2. Засгийн газрын 2012 оны 116 дугаар тогтоолын 2 дугаар зүйлд заасны дагуу хувьцаагаа Засгийн газарт худалдах хүсэлт гаргаагүй иргэнийг хувьцаа эзэмших сонголт хийсэнд тооцно.

3.3. Иргэн Засгийн газрын 2012 оны 116 дугаар тогтоолын 1.3-т заасны дагуу хасч тооцсон хувьцааг төлбөрийг нь төлсний үндсэн дээр буцаан эзэмшиж болох бөгөөд хүсэлтээ сум, хорооны нийгмийн ажилтанд 2012 оны 8 дугаар сарын 1-ний дотор гаргаж болно.

3.4. Энэ журмын 3.3-т заасны дагуу гаргасан хүсэлтэд мөн журмын 2.5-д заасан дансанд хийсэн хувьцааны төлбөрийн баримтыг заавал хавсаргана.

3.5. Засгийн газарт хувьцаагаа худалдахаар өмнө нь хүсэлт гаргасан иргэн хувьцаа эзэмшихээр шийдсэн тохиолдолд энэ тухай хүсэлтээ сум, хорооны нийгмийн ажилтанд 2012 оны 8 дугаар сарын 1-ний дотор гаргаж болно.

3.6. Сум, хорооны нийгмийн ажилтан энэ журмын 3.3, 3.5-д заасан иргэдийн хүсэлтийг нэгтгэн, ажлын 3 хоногийн дотор аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст, аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь ажлын 3 хоногийн дотор Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт тус тус хүргүүлнэ.

3.7. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь энэ журмын 2.5-д заасан дансанд иргэдээс оруулсан орлогын гүйлгээний мэдээллийг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, Сангийн яам, Төрийн өмчийн хороонд албан бичгээр болон цахим хэлбэрээр тус тус хүргүүлнэ.

3.8. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар нь энэ журмын 3.3-т заасан иргэний хүсэлтийг энэ журмын 3.7-д заасан орлогын гүйлгээний мэдээлэлтэй тулгаж хувьцаа эзэмших иргэдийн жагсаалтад зохих өөрчлөлтийг оруулна.

3.9. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар Засгийн газрын 2012 оны 116 дугаар тогтоолын 1.3, 1.4-т заасны дагуу иргэдийн өмнө нь хүртсэн хишиг, хувийг хасч, тухайн иргэн бүрт ногдох хувьцааны тоо болон хувьцаагаа Засгийн газарт худалдах хүсэлт гаргасан иргэний нэрсийн жагсаалт болон энэ журмын 3.8-д заасан өөрчлөлтийн хамт Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамаар баталгаажуулан “ҮЦТТТХТ” ХХК-д бичгээр болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.

3.10. Засгийн газрын 2012 оны 181 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр зүйлд заасны дагуу “ҮЦТТТХТ” ХХК нь иргэдэд эзэмшүүлвэл зохих



хувьцааны тоог бүхэлчлэн гаргах бөгөөд бутархай үлдэгдэл хувьцааг нэгтгэн Төрийн өмчийн хорооны нэр дээрх үнэт цаасны дансанд бүртгэж Сангийн яам, Төрийн өмчийн хороонд мэдэгдэнэ.

3.11. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь иргэдийн өмнө нь хүртсэн хишиг хувийн мөнгөн дүнд ногдох хувьцаа болон тухайн иргэний Засгийн газарт худалдахаар хүсэлт гаргасан хувьцааг хасах болон энэ журмын 3.8-д заасны дагуу, иргэнд эзэмшүүлэх хувьцааны бүртгэлийг хөтөлнө.

3.12. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь иргэдийн Засгийн газарт худалдах хувьцаа болон өмнө нь хүртсэн хишиг, хувьд суутгагдан тооцогдсон хувьцааг нэгтгэн Төрийн өмчийн хорооны нэр дээрх үнэт цаасны дансанд бүртгэнэ.

3.13. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь иргэн бүрт эзэмшүүлсэн хувьцааны тоо, холбогдох бусад мэдээллийг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яаманд хүргүүлнэ.

3.14. Сум, хорооны нийгмийн ажилтан нь энэ журмын 3.13-т заасан мэдээллийг үндэслэн иргэдийн “Хүний хөгжил сан” дэвтэрт хувьцаа эзэмшсэн тухай бичилт хийж баталгаажуулна.

3.15. “ҮЦТТТХТ” ХХК нь энэ журмын 3.10, 3.12-т заасны дагуу Төрийн өмчийн хорооны нэр дээрх үнэт цаасны дансанд бүртгэгдсэн хувьцаанаас зөвхөн Засгийн газрын шийдвэрээр худалдах буюу шилжүүлнэ.

Дөрөв. Засгийн газарт худалдах иргэдийн хувьцааг  
худалдан авах, төлбөрийг шилжүүлэх

4.1. Засгийн газрын 2012 оны 116 дугаар тогтоолын 2 дугаар зүйлд заасны дагуу хувьцаагаа Засгийн газарт худалдах хүсэлт гаргасан иргэний өргөдөл болон цахим мэдээллийн санг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар хадгална.

4.2. Төрийн өмчийн хороо, Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар нь хувьцааг худалдах хүсэлт гаргасан иргэдэд хувьцааны төлбөр олгох санхүүгийн үйлчилгээг гэрээ байгуулсны үндсэн дээр арилжааны банкаар гүйцэтгүүлнэ. Гэрээнд талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага, иргэний төлөх банкны үйлчилгээний шимтгэлийн хэмжээг тодорхой тусгана.

4.3. Сангийн яам, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь аж ахуйн нэгжээс төвлөрүүлсэн хувьцааны орлогын нийт дүн, иргэдийн хувьцааны төлбөр хүлээн авах хэлбэрийг харгалзан хувьцааны төлбөрийг иргэдэд олгох зарчим, дарааллыг тухай бүр нь хамтран шийдвэрлэнэ.



4.4. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар нь энэ журмын 4.3-т заасан зарчим, дарааллын дагуу арилжааны банкинд шилжүүлвэл зохих мөнгөний хэмжээг ажлын 5 хоногийн дотор Төрийн өмчийн хороонд мэдэгдэнэ.

4.5. Төрийн өмчийн хороо нь энэ журмын 4.4-т заасан мэдээллийг үндэслэн Сангийн сайдын зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр энэ журмын 2.5-д заасан данснаас арилжааны банкинд төлбөр шилжүүлэх хүсэлтийг “ҮЦТТТХТ” ХХК-д хүргүүлж, төлбөрийг хийлгэнэ.

4.6. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар нь энэ журмын 4.3-т заасан зарчим, дарааллын дагуу хувьцааны төлбөрт тухайн сард иргэдэд төлөх дүн, иргэний нэрсийн жагсаалтыг энэ журмын 4.4-т заасан хугацаанд холбогдох арилжааны банкинд хүргүүлнэ.

4.7. Арилжааны банк нь “ҮЦТТТХТ” ХХК-иас шилжүүлсэн мөнгийг энэ журмын 4.6-д заасан нэрсийн жагсаалтад байгаа иргэдийн хувийн дансанд ажлын 2 хоногт багтаан шилжүүлэх буюу иргэдэд олгох ажлыг зохион байгуулна.

4.8. Засгийн газарт хувьцаагаа худалдсаны төлбөрийг арилжааны банкин дахь орон сууцны болон бусад зээлийн төлбөрт шилжүүлэх хүсэлттэй иргэн орон сууцны төлбөр, зээл төлүүлэх тухай хүсэлтээ мөнгө олгож байгаа харьяалах арилжааны банкинд гаргана.

**Хаяг:**

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакци.

Улаанбаатар-12, Төрийн ордон 124 тоот

И-мэйл: [turiin\\_medecelel@parliament.mn](mailto:turiin_medecelel@parliament.mn)

Утас: 262420, 329612

Хэвлэлийн хуудас: 1.75

Индекс: 14003